

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-268

3.4.2024

Statens Pensjonskasse

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Arbeidskonflikt i fem år – yrkessykdom - yfl. § 11 første ledd bokstav a, b og c.

Forsikrede mente at hans psykiske plager skyldtes en pågående konflikt med arbeidsgiver, og at denne toppet seg i en konkret telefonsamtale. Foretaket avsto krav under yrkesskadeforsikringen og viste bl.a. til at konflikter normalt ikke var en arbeidsulykke. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde vært utsatt for en arbeidsulykke, om han var påført en yrkessykdom eller om han var påført en skade som skyldtes påvirkning fra skadelige arbeidsprosesser. Nemnda kunne ikke se at forsikrede hadde sannsynliggjort at hans plager skyldtes en arbeidsulykke, verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Forsikredes plager kunne videre ikke anses som en yrkessykdom og var heller ikke omfattet av yfl. § 11 første ledd bokstav c. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede meldte krav under yrkesskadeforsikringen 17.6.22. Han opplyste at det skjedde en hendelse 21.12.21:

... Kort oppsummert skademelding:

Jeg har blitt påført en stressutløst psykisk lidelse av arbeidsgiver på måten de informerte meg at de hadde etterforsket meg 8 måneder tidligere for brudd på straffeloven § 209 Brudd på taushetsplikt som kan straffes med bot eller fengsel i inntil 1 år.

Hadde de fulgt gjeldene regelverk for varsling ville det ikke ha skapt en stressutløst psykisk lidelse og det ville ikke ha skapt en ekstraordinær belastning for meg som arbeidstaker. Jeg fikk beskjed 3-4 timer etter en nattvakt og på min fritid at de hadde etterforsket meg. Og grunnen til at jeg får vite det er at jeg hadde varslet om en ulovlig loggundersøkelse og uhjemlet gjennomgang av mine elektroniske spor. Vedkommende som informerer meg om dette per telefon er den jeg de facto har varslet på.

Sjokkeeffekten i ... uaktsomme handlinger 21. desember 2021 har påført meg med psykiske plager i et slikt omfang som har gjort det umulig for meg å gå tilbake til arbeidet grunnet en helt uforsvarlig og muligens ulovlig saksbehandling av arbeidsgiver.

Siden jeg begynte i ... i januar 2016 så har jeg ikke hatt noen lengre sykemelding og heller ikke gått på medisiner mot psykiske lidelser før hendelsen i desember 2021 ...

Lege meldte arbeidsrelatert sykdom til Arbeidstilsynet 29.3.22. Diagnosen ble oppgitt å være angst, depresjon og PTSD som følge av at forsikrede varslet mot arbeidsgiver for grove uaktsomme forhold. Varigheten av den skadelige påvirkningen ble opplyst å ha vart i flere år.

Foretaket avsto kravet 14.7.22, med den begrunnelse at det ikke forelå en arbeidsulykke.

I epikrise fra sykehus 11.8.22 fremgår det at forsikrede var til samtale 15 ganger mellom 26.1.22 og 11.8.22. Videre at han hadde hatt en konflikt med arbeidsgiver de siste 5 årene, og at det toppet seg to til tre måneder før innkomst. Diagnosen ble satt til "*F43.22 Tilpasningsforstyrrelse med vedvarende depressiv og engstelig reaksjon*".

Forsikrede påklaget avgjørelsen 26.8.22, og viste til at yrkesskaden var en følge av en fem - års periode med uforsvarlige arbeidsprosesser i arbeidsgivers håndtering av varslinger og et helseskadelig arbeidsmiljø.

Foretaket opprettholdt avslaget.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han ved hendelsen 21.12.21 har vært utsatt for en arbeidsulykke etter det avdempende ulykkesbegrepet. Hendelsen var en ekstraordinær belastning for han. Det er vist til Rt-2005-1757 avsnitt 51.

Dersom det ikke er en arbeidsulykke, hevder forsikrede at hans lidelse er en yrkessykdom i henhold til folketrygdloven § 13-4, annet ledd. Det er vist til at foretaket må fremskaffe overbevisende bevis for at sykdommen utvilsomt ikke oppstod av hendelsen relatert til forsikredes arbeidsforhold.

Til slutt hevder forsikrede at dersom vilkårene verken for arbeidsulykke eller yrkessykdom er til stede, så faller skaden inn under yfl. § 11, første ledd bokstav c. Forsikrede viser til Rt-2011-368 avsnitt 45 og 46.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke foreligger en arbeidsulykke i henhold til loven. Psykisk belastning som følge av konflikter, trusler, mobbing, trakassering eller annet relatert til arbeidsforhold, anses normalt ikke som en arbeidsulykke. Belastningslidelser som utvikler seg over tid anses ikke som en yrkesskade.

Videre kan heller ikke lidelsen anses som en yrkessykdom. I forhold til yrkesskadeforsikringsloven inneholder yrkessykdomsforskriften § 1 et krav om årsakssammenheng, jf. uttrykket "skyldes". Det er forsikrede som har bevisbyrden for at det foreligger en slik årsakssammenheng.

Når det så gjelder yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c, omfatter den bestemmelsen "annen skade og sykdom" som skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser. Høyesterett har i flere dommer lagt til grunn at bestemmelsen ikke er ment å ha et vidt anvendelsesområde, og at den skal fungere som en sikkerhetsventil for tilfeller som ligger nær opp til hva som dekkes etter bokstav a og b.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen forsikrede var utsatt for 21.12.21 kan anses som en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a, eller om lidelsen kan anses som en yrkessykdom, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav b. Dersom dette ikke er sannsynliggjort, blir spørsmålet om forsikrede har krav på erstatning etter yfl. § 11 første ledd bokstav c.

I vurderingen av hvilket faktum som skal legges til grunn legger nemnda betydelig vekt på begivenhetsnære bevis, og da særlig nedtegnelser gjort av fagfolk, f.eks. leger. Dette er i tråd med prinsippene for bevisbedømmelsen som er lagt til grunn av Høyesterett, jf. blant annet Rt-1998-1565, og er i tillegg et utslag av nemndas rent skriftlige behandling. Det er forsikrede som har bevisbyrden for at vilkårene for rett til erstatning er oppfylt.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven § 13-3. I denne paragrafens annet ledd defineres dels et markert og dels et avdempet ulykkesbegrep. Vilåret for det markerte ulykkesbegrepet er at vedkommende utsettes for en plutselig og uventet ytre hending, mens det avdempede ulykkesbegrepet defineres som "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid". I Rt-2005-1757 avsnitt 51 har Høyesterett uttalt at det ikke gjelder noe tilleggskrav om

ytte hending "i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning".

Det følger av ftrl. § 13-3 tredje ledd annet punktum, at belastningslidelser som utvikler seg som følge av psykiske påkjenninger over tid ikke regnes som yrkesskade.

Psykisk belastning som følge av mobbing, trakassering osv. godkjennes normalt ikke som yrkesskade i henhold til nemndas praksis, jf. blant annet 2020-44 og 2017-629, som er i tråd med praksis fra trygdemyndighetene, se Navs Rundskriv til ftrl. § 13-3 annet ledd.

Det følger av yfl. § 11 første ledd bokstav b, at yrkesskadeforsikringen skal dekke "skade og sykdom som i medhold av folketrygdloven § 13-4 er likestilt med yrkesskade." Etter folketrygdloven § 13-4 første ledd skal visse yrkessykdommer som skyldes påvirkning i arbeid, klimasykdommer og epidemiske sykdommer, likestilles med yrkesskade. Hvilke sykdommer som gjelder er fastsatt i yrkessykdomsforskriften § 1, der en rekke sykdommer som skal likestilles med yrkesskade er listet opp.

Etter yfl. § 11 første ledd bokstav c skal yrkesskadeforsikringen dekke "annen skade ..., dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige ... arbeidsprosesser". Høyesterett har tidligere lagt til grunn at bestemmelsen i bokstav c ikke har noe vidt anvendelsesområde, men er en sikkerhetsventil for tilfeller som ligger nær opp til hva som dekkes etter bokstav a og b, jf. Rt-2011-368 avsnitt 45.

Forsikrede har hatt en pågående arbeidskonflikt i fem år som toppet seg da han fikk en telefonsamtale fra arbeidsgiver 21.12.21. Nemnda legger til grunn at den langvarige konflikten forsikrede har hatt har vært en påkjenning, men kan ikke se at han har vært utsatt for en arbeidsulykke, verken etter det markerte eller det avdempende ulykkesbegrepet. Det har ikke skjedd noen tidsbegrenset hendelse. Skaden skyldes en påkjenning over tid som ikke er knyttet til forsikredes ordinære arbeidsoppgaver. Skadetilfellet faller etter dette utenfor lovens dekningsfelt.

Videre finner nemnda det klart at forsikredes psykiske plager heller ikke kan anses som en yrkessykdom etter yfl. § 11 første ledd bokstav b. Psykiske plager er ikke listet opp i yrkessykdomsforskriften § 1. Det er derfor ikke nødvendig å gjennomgå om vilkårene i folketrygdloven § 13-4, annet ledd bokstav a-c er oppfylt.

Til slutt kan nemnda heller ikke se at forsikredes plager faller inn under yfl. § 11 første ledd bokstav c. Skaden har ikke kommet i forbindelse med at han har utført vanlige arbeidsoppgaver. Forsikrede har hatt en konflikt med arbeidsgiver og det foreligger ikke noe i hans arbeidsoppgaver som gir en forhøyet risiko for skade.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).